

მარტანი

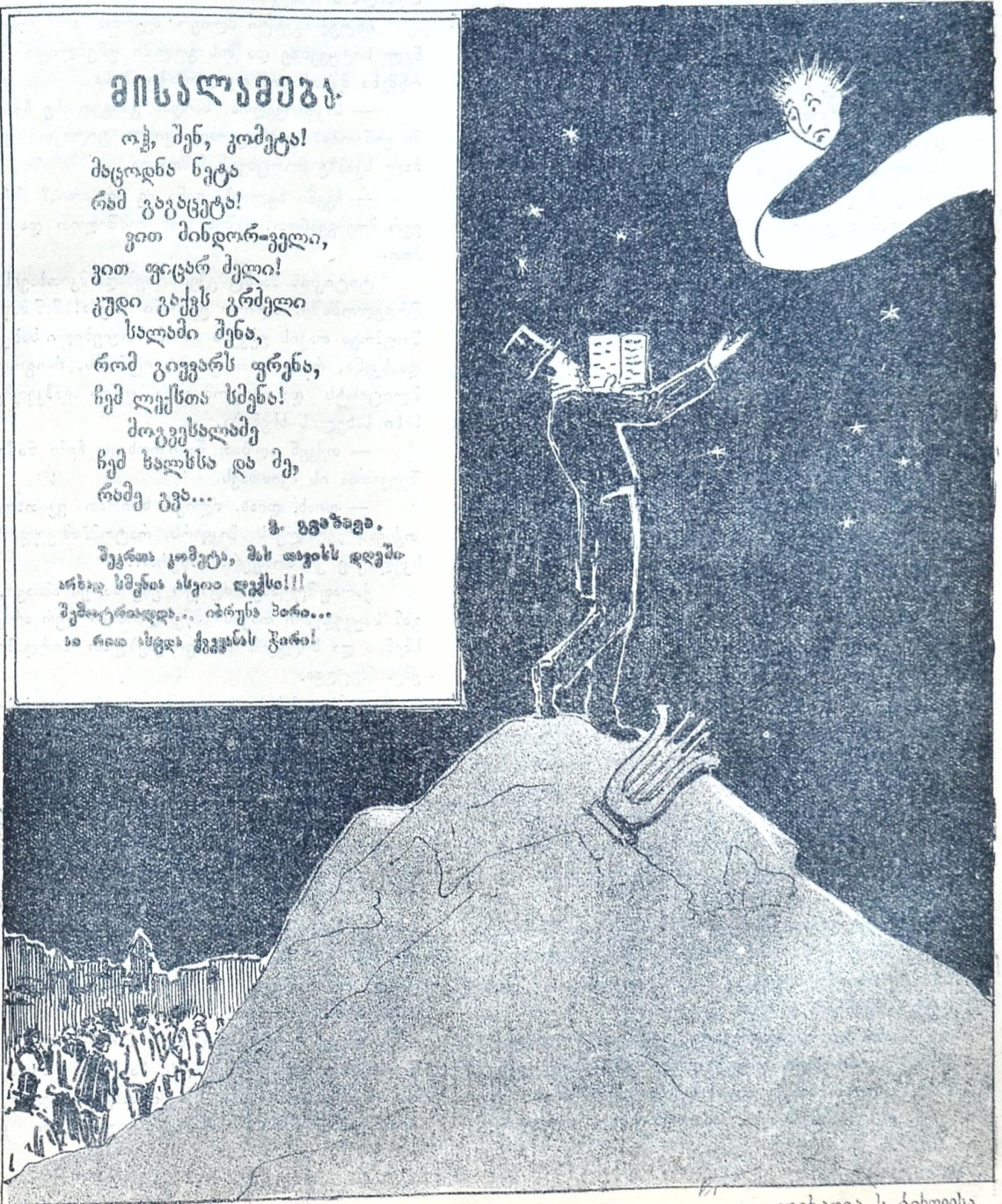
№ 19. -სალამური
ყოველ-კვირეული იუმორ. ჟურნალი.

მისალამეზა

ოჰ, შენ, კომეტა!
მაცოდნა ნეტა
რამ გაბაცეტა!
ვით მიხდორ-ველი,
ვით ფიცარ შელი!
კუდი გაქვს გრძელი
სალამი შენა,
რომ გიუვარს ფრენა,
ჩემ ლექსთა სმენა!
მოგვესალამე
ჩემ ხალხსა და მე,
რამე ტვა...

გ. ვეზაგა.

შეკრთა კომეტა, მის ათვის დღეში
არბა სმენა ასეთი ლექსი!!!
შეშატრიალდა... იბრუნა შირი...
ხო რაო სმენა ქვეყნის ჭირი!

პატარა ფელეტონი.

ინტელიგენტი.

ქუთაისის ერთ მიყრუებულ უბანში, მკითხავემა მაიკომ დიდი სახელი მოიხვეჭა.

საიდან გნებავთ, რომ მასთან მნახველები არ მოდიოდნენ და რა ჯურის ხალხი გინდა მას არ ნახულობდნენ. მართალია უფრო ხშირათ შეუგნებელი გლეხ-კაცობა და შეგნებული სამხედრო პირები არიან იმისი მუშტრები, მაგრამ არც ისე იშვიათი მოვლენაა მაიკოს ოთახში ქართველი ინტელიგენტისა, ვაჟრისა, ღვთის მსახურისა და სხვა მის მაგვართა ნახვაც.

ქუთათური ცნობილი ინტელიგენტი, ტიტუკო ქარაფშუტაძემ, თავის ნაწერებში ყოველთვის წინააღმდეგი იყო მკითხაობისა, სოფლურ ზნე-ჩვეულებათა და სხვა მრავალ ცრუმორწმუნეობისა. ის მუდამ თავგამოდებით ებრძოდა ყოველ ამგვარ მოვლენებს, რასაკვირველია მამასახლისის ნებართვით და სამართლიანათაც დაიმსახურა „ჩემი მებრძოლის“ სახელი.

მიუხედავად მძინვარე რეაქციის, ტიტუკო ქარაფშუტაძემ დღესაც „თავის აზრზე“ სდგას და უჩინარის ენერგიით ებრძვის ყოველგვარ სიდუხჭირეს ცხოვრებისას.

მაგრამ კუდიანი ვარსკვლავი ვის არ დაუნგრევს რწმენის სიმტკიცესა და შეურთებლობის კედელს!

ტიტუკო ქარაფშუტაძემ, როგორც შეგნებულმა ქართველმა ინტელიგენტმა და თუ გნებავთ, როგორც ქართველმა პუბლიცისტმა, ჩინებულათ იცის რომ კუდიან ვარსკვლავს განგება ადამიანთა დასასჯელათ აგზავნის. მან ზედმიწევნით იცის, რომ ამ უჩვეულო სანახაობას უთუოდ უჩვეულო რამ შემთხვევაც მოჰყვება ხალხთა ცხოვრებაში, რომ კუდიანი ვარსკვლავი ადვილათ შეიძლება დაეჯახოს დედა მიწას და სულ კბილები ჩამტვიროს ბებერ ქვეყანას. მან, წარმოიდგინეთ, ისიც ჩინებულათ იცის, რომ ასეთი შემთხვევები ხშირი ყოფილა მსოფლიოს ისტორიაში, რომ ნოეს დროინდელი წარდგნა სწორეთ კუდიანი ვარსკვლავის ბრალი იყო, რომ... მაგრამ ვინ მოსთვლის, რამდენი რამ იცის ტიტუკო ქარაფშუტაძემ და რამდენი „რომ“ დაგვიპირდება იმის აღსაწესავათ.

მიუხედავად ყოველივე ზემოთქმულისა ტიტუკო ქარაფშუტაძემ სრულიად არ იუკადრისა ენახა ქუთათური მკითხავე მაიკო და თავისი წვლილიც შეეწირა ღარიბი ქვრივისათვის.

აბა მაიკომ რა იცოდა ტიტეს კეთილი და უფშაკო განზრახვა. დიდის დაკვირვებით ახედდახედა მის გამხდარ სახეს, მის მოგრძობ ცხვირსა და მაღალ შუბლს. ექვის თვალი მიაყელ-მოავლო ინტელიგენ-

ტის, გაზეთით გატენილ, ჯიბეებს და მაგრათ მოუქირა ხელი პატარა ჭრელსა და ლამაზ კენჭს, რომლითაც ის ასე საუცხოვოთ წინასწარმეტყველობს.

ტიტემ, ან უკეთ ესთქვათ ტიტუკომ, დერეფანში დატოვა ახლად ნაყიდი საზაფხულო კალოში, რომლის შიგნითა მხარეზე გარკვევით დაეწერა (ალბათ სიფროხილის გულისათვის) „ეს კალოში ეკუთნის ტიტუკო მათეს ძე ქარაფშუტაძეს“-ო.

დაკვირვებულმა მაიკომ ეს მაშინვე შენიშნა და ამოიკითხა.

— დაბრძანდით ბ-ნო ტიტე! ზრდილობიანათ მიესალამა მოხუცი.

ინტელიგენტი ძლიერ შეკრთა ამ მოულოდნელ სიტყვებზე და მის გულში უნებლიეთ შეირყარწმენა მკითხავთა თვალთმაქცობისა.

— საკვირველია, საიდან გაიგეთ ასე ჩქარა ჩემი ვინაობა? დაბნეულათ იკითხა ტიტუკომ და დაბალ სკამზე მორცხვად ჩამოჯდა.

— ჩვენი ხელობა განა ეგ არ არის? თუ ესეც ვერ მოვაგვარეთ, მაშინ ხომ შიმშილით დავიხოცებით.

ტიტუკოს მაინც ექვი დაებადა მკითხავის გულწრფელობაში. ძლიერ ექვიანი კაცია! მან მსწრაფლ მოუპოვა თავის ექვებს გასამართლებელი საბუთი და დაასვენა, რომ მკითხავი მას იცნობს, როგორც პუბლიცისტს და ამიტომ არც უნდა გაჰკვირებოდა მისი სახელის ხსენება.

— თქვენ ალბათ წაგიკითხავთ ჩემი ნაწერები? შეეკითხა ის მკითხავს.

— დიახ, დიახ. ძლიერ ხშირათ ვკითხულობთ თქვენს წერილებს. მიკვირს, რატომ ამ კუდიან ვარსკვლავზე კი არაფერსა სწერთ?!

ქარაფშუტაძეს ძლიერ ეწყინა ეს ამბავი, რადგან საყვედური თავისი მწერლობისა ჯერ არავისგან სმენია და სიტყვის მისაფუჩჩებლათ პირდაპირ საქმეს შეუდგა.

— რა აზრისა ხართ თქვენ, ქალბატონო, ამ კუდიან ვარსკვლავზე? მოგველის რამ ხიფათი, თუ მშვიდობიანათ ჩაივლის საქმე?

მაიკო უკვე დამშვიდდა. მას დაეკარგა ყოველივე შიში ინტელიგენტისადმი! ამოიღო თავისი ჭრელი კენტი, დაიღო ხელის გულზე, წარბ-შექმუხებით გაუქვირთა ორ-სამჯერ და დაიწყო:

— სულ ტყუილია შვილო, სულ ტყუილი! ეს ვარსკვლავი დედა-მიწას ვერაფერს დააკლებს. აგი ისე ნათელი და უეჭველია, როგორც მე თქვენ გხედავთ, როგორც თქვენ ტიტე თომას-ძე ქარაფშუტაძე ბრძანდებით

ტიტეს გული შეუქანდა. მართალია მას იცნობდნენ, როგორც მწერალს, მაგრამ მიუხედავად მისი მუღმივი თხოვნისა: „ჩემი სახელ-წოდება საესეებით მოაწერეთო“, გაზეთის შეუსმენელი რედაქ-

ტორები მაინც არ უსრულებდენ თხოვნას. ახლა წინანდელზე მეტად გაუყვირდა მკითხავის ასეთი გულთა მხილაობა და მდიდარი ცოდნა.

ალბათ ამ გარემოებით აიხსნება, რომ ის, გაბეღული და პირდაპირი მოქალაქე, ვეღარ შეეღობა-რაკა ვილაც უსწავლელ დედაბერს, რომელიც მკაფიო ენით განაგრძობდა:

— ეს კუდიანი ვარსკლავი ძლიერ თხელია შვილო, ის თუნდაც მოხვდეს მიწას ამით არაფერი დაშავდება, მაგრამ..

აქ მაიკომ კიდევ გაუჭვრიტა პატარა ქრელ კენქს და ქარაფშუტაძის ყურადღება სრულიად დაიშინა.

— მაგრამ აი, შეხედე, ამ პირველს მოჰყვება მეორე, უფრო დიდი, უფრო მაგარი, უფრო საშიშარი.

ტიტიკოს მუხლები აუკანკალდა. მოსალოდნელი უბედურება მას უკვე სიცხადით თვალწინ წარმოუდგა.

— ის უთუოდ დაეჯახება ჩვენს ქვეყანას. დაეჯახება და დაღუბავს კიდევაც. მისი ამოსუნთქული ორთქლისაგან ქვეყანას გაუნძნება ცეცხლი, რომელიც გადაბუგავს ხმელეთს და ამოაშრობს ზღვებს.

ქარაფშუტაძეს უკვე დაეხდა აზრი: წინეთ განზრახული ათი შაურის ნაცვლად მანეთი მიეცა წინასწარმეტყველი მოხუცისათვის, მაგრამ ჯერ კიდევ მზათ იყო, მისი სიტყვების სმენლით დამტკბარიყო.

— კარგი, ეს მეორე მოდის, მაგრამ ასტრონომების ნებართვით მოდის თუ ისე, უნებურათ?

ტიტიკომ ჩინებულათ იცოდა, რომ ყოველი კუდიანი ვარსკლავი ასტრონომების ნებართვით დიდის, რომ თუ არ რუსის პროფესორი გალღეის ნება, ვერც ეს კუდიანი ვარსკლავი მოვიდოდა წელს.

— არა შვილო, იმას არა აქვს ნებართვა. ის ისე მოდის თავისი ძლიერებითა და განზრახულობით. მას წინ ვერაფერი ვერ დაუდგება. თუ წინეთ ქვეყნის წარვლინება წყლითა და წარღვნით იყო, დღეს ცეცხლითა და ალით უნდა მოხდეს, ეს აუცილებელია.

მაიკო ხშირ ხშირათ უჭვრეტდა თავის პატარა კენქს და ამით მორწმუნე ტიტე ქარაფშუტაძეს შიშის ზარს ჰგვრიდა. ის გაცხებაში მოჰყავდა მაიკოს დალაგებულს და მტიციე კილოს, მის შორსმჭვრეტელობასა და „მდიდარ ცოდნას.“

— როდის იქნება, დედი, ეს მეორეთ მოსვლა? კრძალვით შეეკითხა ტიტო.

— ეგ შვილო ჯერ არაინ იცის, მაგრამ პირველს უთუოდ უნდა მოყვეს მეორე. ის მოვა დასავლეთიდან და განადგურებს აღმოსავლეთს.

ამის შემდეგ ქარაფშუტაძემ დალაგებითა და დაწვრილებით გამოიკითხა თავისი საკუთარი, ოჯა-

ხური ამბები და უმეტეს ნაწილათ კარგი მომავლის იმედებით გამოვიდა მაიკოს პატარა ქობიდან.

ბულოვარში ქარაფშუტაძეს მთელი რიგი ნაცნობებისა დაეხვია და ცნობის მოყვარეობით უსმენდნენ:

— არა, მე მაინცა და მაინც არაფერი მჯერა მათი, მატყუარა ხალხნი არან საზოგადოთ ეს მკითხავ-მარჩიელები, მაგრამ ეს დედაკაცი კი სწორეთ გაგოცებს ადამიანს. შეუძლებელია კაცი არ დაეძვედ!

მეორედღეს ქუთათურ ნტელიგენტთა სხვაღსხვა ჯგუფი შედი-გამოდოდა მაიკოს ღარიბულ ოთახში.

რასაკვირველია მკითხავების საზოგადოთ მათ არა სჯეროდათ, მაგრამ...

ეშმაკი.

დ ე ზ ე შ ე ბ ე ი .

(ვოლდემარის სააგენტო)

ფოთი. ენკენისთვეში დაიწყება არჩევნები ნიკობურგის ლანდტაგში. ასარჩევა: დებუტატები, ბურგომისტრი და მისი მოადგილე. ახლავე დაიწყო საარჩევნო სამზადისი და როგორც უმათულო ტელეფონით გადმოგვცენ, ნიკობურგის მსოვრებნი ორ უკიდურეს პარტიათა: იაკობინცების და იონისტების სარბიეოს წარმოადგენენ. ბურგომისტრის კანდიდატობაზე წამოყენებულია ორი ბელადი, რის გამოც ხარე შეტაკება მოსლეთ იონისტებს იაკობინცებთან. მოსალოდნელია დიდი სენსაცია.

აქიდახვე. ლანდტაგის არჩევნების მოახლოვების გამო იონისტების და იაკობინცების პარტიათ ცენტრალურ კომიტეტებმა პლენარულ სხდომაზე დაადგინეს აკიტატორები დაგზავნონ ნიკობურგის პროვინციებში: ნაბადაში, ნახუტურში, ახალ-სოფელში, კაპარქინის საწარმოვო რაიონში, ნიკობურგ ცენტრში, და ნიკობურგის ნახლოვკაში (პორტში, მუშებში.) საარჩევნო სამზადისმა ძლიერ გამოაკაცხლა ქალაქი.

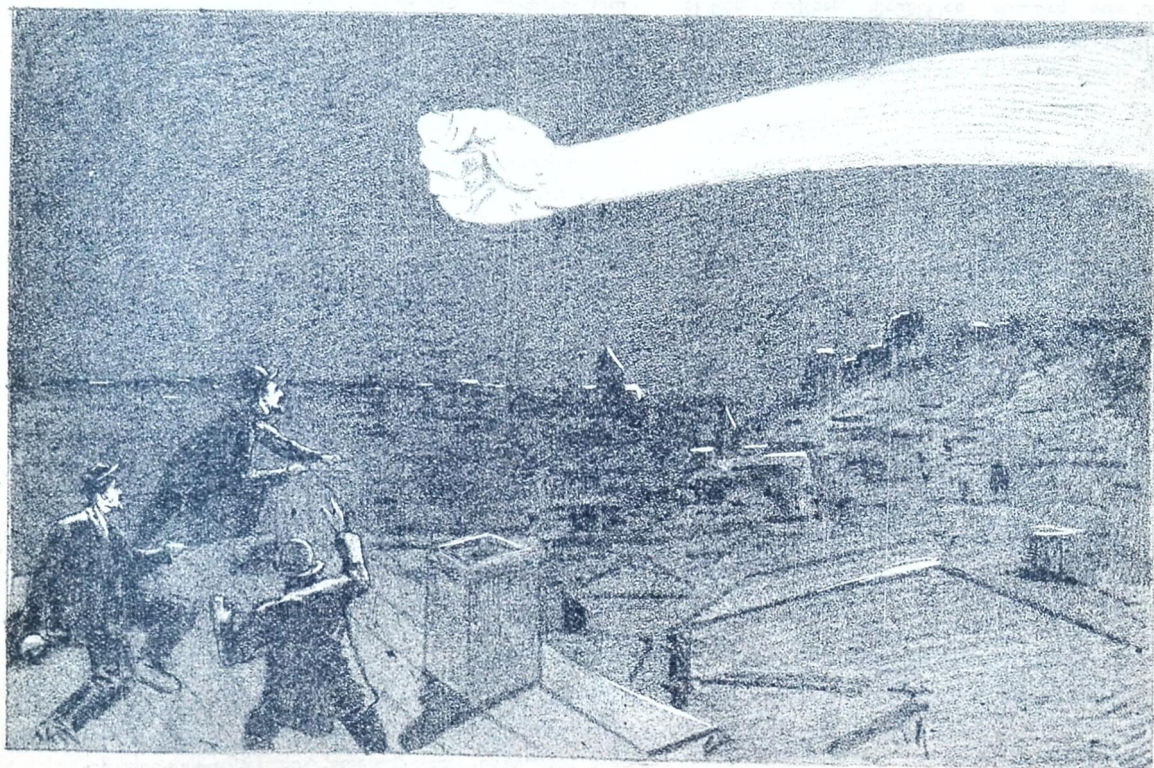
აქიდახვე. ნეტარ ხსენებულ ვაზეთ „Прирioni-სკიი край“-ს გამოცემა განახლდა. რედაქცია გადავიდა ახალ ბინაზე ე. მაღლაკელიძის სამიკიტნოში. ფრიად ფილოსოფიური გვამი ფილიკოვი, (რედაქტორი ხსენებულ ვაზეთისა) ბახუსით მირონცხებული. მაღლაკელიძის გუდებზე ხშირათ ახდენს შეცნირულ გამოკვლევებს.

აქიდახვე. დაიწყო ეგზამენები. გიმნაზისტ-გიმნაზისტკები პედაგოგიურ საბჭოს დადგენილებით ეგზამენების დასრულებამდე დამწყვედნილნი იქნებიან სახლებში, დააშნი არესტის 127 სტატის, მე-9-რე მუხლის მე-7-დე კულის ძალით. ასეთმა გადაწყვეტილებამ დიდი სიხარული გამოიწვია მოარშიცეთა ლიგაში.

ვის როგორ ვჩვენებთ კომედა.

გლეხები. ერთი დახედე ამ ტიალსა, ნამდვილი სტრანეცია, აი!

- გ. დობაშიძე.
- ნ. კალანდარიძე.
- გ. ამირაჯიბი.

} ეს რაიმეა, კაცო, ნამდვილი შუშტს არა გავს!

ს ა რ უ ძ ა რ ი .

არა, არ ესტირი დაკარგულს
და აღარ ვიგლოვ წარსულსა,
ნიავე ქარს მივსცემ კაეშანს,
აზრებთან გადახლართულსა.

დღე, სინანულის შავი მთა
შავმა ღრუბლებმა დაჰფარონ,
და მოგონება მქენჯნავი
მთას იქით მიასამარონ!..

აქეთ კი... ისევ იფეთქა
სიცოცხლის ძალამ ცხოველმა,
მოირთო საქორწილოთა
და ლხენა იწყო ყოველმა:

ცას კვლავ რაურაჟი გაეკრა,
აქრელ-ამწვანდა მთა ბარი
და ძღვენთ მომართვა ბუნებამ
თავისი ნაამაგარი:

ველი მორთული ზურმუხტით,
ზედ ლაღებ ჩამობნეული,
იღუმალ ხელით ვერცხლისა
ძაფეებით ამოხვეული;

იაგუნდით და აღმასით,
მარგალიტების თვლებითა
კაზმული, გადაქარგული
უმაღლეს ხელოვნებითა.

მიწვდის თავის მკერდს ბუნება:
„მიიღე, შვილო, ძღვენიო!
ვიცი, ხარ ტანჯვის ამტანი
და ბევრ ქირმონაძმენიო.

მარა დაგიცხრობ გულის წყლულთ
მოგივლი, დაგიყვავებო,
და, სამაისო ვარდებთან,
იმედებს აგიყვავებო;

კვლავ ფრთებს შევასხამ შენს რწმენას,
გაეხდი არწივის დარათო,
რომ მთის წვერთ ფეხით სთელავდეს
და ბატონობდეს ბარათო!“

ხმავ-იდუმლო მშობლისა,
გულის სიამე ნანაო,
ჯერ არსაითგან მსმენია
ნუგეში ამისთანაო!

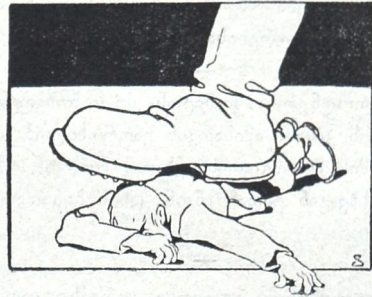
აწ აღარ ესტირი დაკარგულს
და აღარ ვიგლოვ წარსულსა,
ნიავე-ქარს მივსცემ კაეშანს,
ფიქრფეთან გადახლართულსა.

საგაზაფხულო ჰიმნსთვის
მეც ჩანგს ავუწყობ სიმებსა,
უიმედობა, ნაღველი
ჰანგს ველარ დამიმძიმებსა...

წავალ, მოვნახავ მარგალიტო,

აღამს-იაგუნდ-ლაღებსა,
შეეკრებ... მეც ვუძღვნი საჩუქარს
ცხოვრებით განაწვავლებსა!..

6. ზომლოეთელი.

ემშაკის კალენდარი.

მაისი.

პირველ ყოვლისა, პატივცემულნო მკითხველ-
ნო, მაისი ცოტა უნდა შეეცვალო. მართალია არ-
სებითად მას ბევრი არაფერი დააკლდება და არც შეე-
მატება, მაგრამ ჩვენთვის უფრო უშიშარი და უზი-
ფათო კი იქნება.

ამგვართ მე ვსპობ მაისის პირველ რიცხვს და
სამაგიეროს ვუმატებ ბოლოზე, ე. ი. ვიწყებ თვეს 2
მაისიდან და ვთავებ 32 მაისით.

ეს პატარა ოპერაცია გამოიწვია იმ გარემოე-
ბამ, რომ პირველი მაისი აგერ ერთი ხანია საშიშა-
რი ღღე შეიქნა. კაცმა არ იცის რატომ და რის-
თვის, ეს ღღე მუშებს გაუუქმებიათ. მთავრობას რა-
საკვირველია ეწყინებოდა ასეთი სიზარმაცე მუშა
ხალხისა. განა სხვა ცოტა დადის უსაქმო და მუ-
ქთა ხორა, რომ მუშებმაც არ შემოიღვან წელზე ხე-
ლი და იბუნდრუკონ?! დამეთანხმებით, რომ უმო-
ქმელო ხელი სხვაც ძლიერ ბევრია!

აი, ამ უთანხმოების მოსასპობათ მეც ვსპობ მა-
ისის პირველ რიცხვს და ეს მით უმეტეს, რომ, თუ
მე არ მოვსბე, მესამე ღღმა მაინც მოსპობს.

2 მაისისთვის დანიშნული სეირნობა წ.-კ. გ.ს.
გადაიღება მთავრობის ნებართვით. მიზეზი გადაღე-
ბისა იქნება უნებური (და არა საქველმოქმედო) სე-
ირნობა სეირნობის ორგანიზატორებისა.

იმავე მიზეზით ბრწყინვალეობა მოაკლდება მსახი-
ობ გედევანოვის 21 წლის იუბილეს.

იმავე მიზეზით ბრწყინვალეობა მოაკლდება გრ.
რობაქიძის სალიტერატურო დილას, თუ საღამო მშეი-
ლობის.

უმთავრესი სასჯელი, თუ ჯილდო, რომელიც

მოელის კაცობრიობას მაისის განმავლობაში, არის ვალდების კომეტა, ანუ კუდიანი ვარსკლავი.

კუდიანი ყველაფერი საშიშია; მაგრამ ვარსკლავი კუდიანი ყველა კუდიანებზე უსაშიშრესია. ის წინამორბედია ათასგვარ უბედურებათა ზოგთათვის და ათასგვარ ბედნიერებათა მეორეთათვის, ვინაიდან უბედურება იშვის ბედნიერებისაგან, ხოლო ბედნიერება უბედურებისაგან.

მოსალოდნელია კომეტის კუდი მოხვდეს ბათუმის ქალაქის კასას. ამისათვის ვაფრთხილებ ქალაქის თავსა და მის მოადგილეს, ესლავ მიიღონ ზომები და სადმე სხვაგან გადახიზონ კასის ბინადარი ვიროხები.

მოსალოდნელია აგრეთვე კუდიანი ვარსკლავი დაეჯახოს ნიკოკი თაყაიშვილის თავს. რა მოხდება ამ შემთხვევაში მეტის-მეტათ ძნელი სათქმელია! შეიძლება კომეტა დაიმსხვრეს და მთელ ქალაქს ცუცხლი გაუჩნდეს (აქ რასაკვირველია ბ-ნი ნ. თაყაიშვილი არაფერ შუაში იქნება), შეიძლება აგრეთვე თავმა ვერ აიტანოს, გასკდეს და პაერი მოსწამლოს. ამისათვის, საჭიროა ოზურგეთის ადმინისტრაციამ, თუ მას ხალხის კეთილდღეობა აინტერესებს, სადმე მიფარებულ ალაგას მოათავსოს ბ-ნი ნიკოკი, ან ღროებით მოაძროს თავი და ცალკე შეინახოს.

თუ ვინიცობა კომეტის კუდმა შორაპნის მაზრას ჩამოუარა, ექვს გარეშეა კოლია ნემსაძე (გ. ამილახვარის ბრძანებით) დაიჭერს მას. კომეტას მშიერ-მწყურვალს გააჩერებენ იმ დრომდე, ვიდრე სულს არ განუტევენ. ეს იქნება ერთადერთი სარგებლობა, რომელიც მოსალოდნელია აღნიშნულ პირთაგან. ამისათვის საჭიროა უსაქიროესია: 4 მაისიდან, ვიდრე შეიღამდე, არც ბ-ნი ნემსაძე და არც ერთი სტრაჟნიკი ამ რაიონისა მაგარ სასმელს არ მიეკაროს. თუ ქვეყნის კეთილდღეობა აინტერესებთ, სამი ღლის სიფხიზლესაც შესძლვებენ.

ძლიერ ადვილი საქმეა, კუდიანი რომელიმე რედაქციაში შეიჭრეს, დასაბეჭდ მასალებს ხელი დასტაცოს, მწვრალი ხალხი მიუანტ მოფანტოს (შეიძლება ერთადაც შეაგროვოს). ასე თუ ისე, აქ დიდი დაკვირვებაა საჭირო, რადგან კუდიანი, როგორც ზემოთ მოგახსენეთ, მარტო კომეტა არ არის და რედაქციებსაც ათასი სხვა მავნე კუდიანი ყავს.

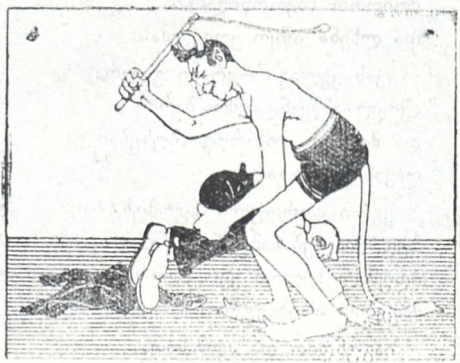
კომეტის კუდს, თანახმად მისი სიძლიერისა, შეუძლია მოსპოს ყოველივე ბიწიერი ამა სოფლისა, მაგრამ ის ვერ მოსპობს ეგრეთ წოდებულ ეკზაზმებს.

ამიტომაც მაისის განმავლობაში ეკზაზმენი იმ-

სხვერპლებს 467 მოსწავლე ვაჟს და 332 მოსწავლე ქალს. ამდენი მსურველის გულისათვის განათლების სამინისტროს შეუძლია ესლავ მოაწყოს საიქიოს კურსები.

კომეტის კუდი ვერ მოსპობს აგრეთვე ამ ბოლო დროს გახშირებულ თვითმკვლევობას: ვერც ორგანიულს და ვერც ლიტერატურულს. მაისის განმავლობაში თავს მოიკლავს 7813 თავისუფალი მოქალაქე რუსეთისა და თავს შეირცხვენს ათასჯერ ამაზე მეტი.

ეშმაკი.

მ ვ ა ვ ი ლ ი.

გარიერაჟისას ეცქვიტა ყური, თითქოს მორცხვობდა, ინაზებოდა, შეება-სიკოცხლის ცვარ-დანაკური პირველ სხივებსა ელიმებოდა.

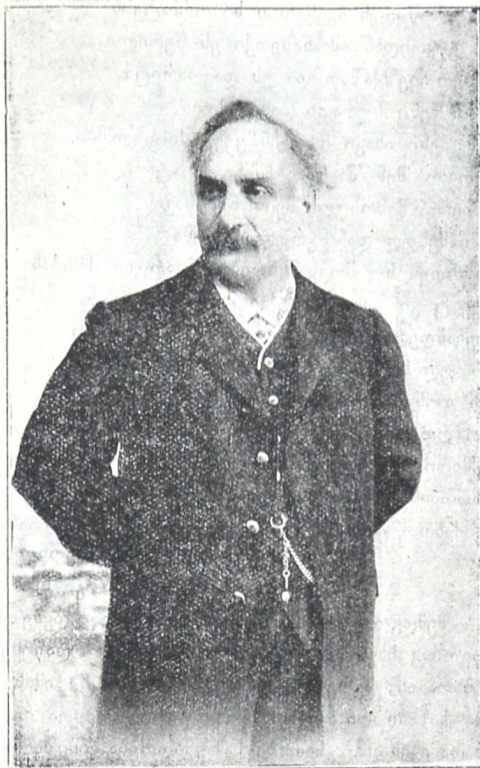
შვენოდა ბალსა... გრძობის მგოსანი გულისა დამტკობ ჰიმნს უგალობდა, სალამს უძღვნიდენ ზამზახ-იანი, ქრელი პეპელაც მისთვის წვალობდა.

მაგრამ დასტენია ქარმა სასტიკმა, ობლათ აღმოზრდილს იმ ბუჩქსა ეცა, ზარ-დაცემული შეკრთა ყვაილი ყლორტსა ჩაოწყდა და ძირს დაეცა. ბუღბუღმა მყისვე მღერა შესწყვიტა და მიიმალა ღრუბლებში მხეცა.

ეჰ ჩემო ბედო, მარად თავებდო, ეგებ ამგვარ ხვედრს მიზადებ მეცა! მაგრამ დარჩება გულს ვინმე ტოლი მეგობარი, ან შეყვარებული, მოსწყდეს თვალითაგან ცრემლი ობოლი ჩემი დაკარგვით გამოწყველი!?

ნ. ჩხიკვაძე.

მსახიობ ბაღაონ-მიჩალიანის იუბილე

6 მაისს, არტისტიულ საზოგადოების თეატრში, ქარაველმა და სომეხმა საზოგადოებამ იღვრეს სასწაული 25 წლის სასცენო მოღვაწეობა ქართულ-სომხური სცენების დამსახურებული მსახიობის გედეონ გედევანოვ მიჩალიანისა.

გასული საუკუნის მე-84 წლიდან ბ-ნი გედევანოვი განუშორებელიც ემსახურება სომხურ სცენას, ხოლო 89 წლიდან ასევე შეეთვისა და შეეტკობა ქართულს.

ხელობით მასწავლებელი, გედეონი, მიუხედავად პედაგოგის მძიმე მოვალეობისა, თავისი გასაცარი ენერჯისა და საქმის სიყვარულის მეოხებით, ადვილათ ახერხებდა, ორი სცენის მუდმივი და თვალსაჩინო მუშაკი ყოფილიყო.

მან თაობიდანვე მოიხვეჭა დაკვირვებულისა და სცენის მოყვარე მსახიობის სახელი მოხლოდ ქართულსა, აგრეთვე სომხურ სცენაზედაც ხშირად გამოდიოდა პასუხ-საგებას და მძიმე როლებში, რასაც ყოველთვის დაკვირვებით და ლამაზათ ასრულებდა.

მთავარ ძარღვს ღდევანდელ ღდესასწაულისას, ჩვენის აზრით, არ შეადგენს, როგორც სასცენო ნიჭი პატივცემული მსახიობისა, არამედ ის განსაკუთრებული მდგომარეობა, რომელშიაც მას უხდებოდა შრომა.

ჩამომავლობით სომეხი, ის ღვიძლი შვილავით ეთვისება ქართულ სცენას, ქართულ სამოღვაწეო ასპარეზს, ქართველ საზოგადოებას. მიუხედავად იმ უნუგეშო ეკონომიური პირობებისა, რომელშიაც იმყოფებოდა და იმყოფება ქართული სცენა, გედეონ მიჩალიანი მანც დაუზოგავათ შრომობს მის სასარგებლოთ და საკეთილდღეოთ, რაიკა აშკარათ აქტიცებს, რომ მას ქართულ სცენაზე სამუშაოთ იზიდავდა საქმის სიყვარული და საზოგადოების პატივისცემა.

ქართველ და სომეხ საზოგადოებათა ერთგვარი გულწრფელი სიყვარული, ორ მეზობელ ერთა სამართლიანად დამსახურებული პატივისცემა, აი რა ახალისებს და ანათებს უმთავრესად გედეონ მიჩალიანის 25 წლის მოღვაწეობის ღდესასწაულს.

ის არის შემავრთებელი ხიდი ორ მეზობელ ერთა სცენისა, მათ კულტურულ სამოღვაწეო ასპარეზისა.

და მართლაც 6 მაისის ღდესასწაულზე წარმოთქმულ სიტყვათა უმრავლესობა და თვით იუბილიარის საპასუხო სიტყვაც ამ აზრის გარშემო ბრუნავდა.

არ შევიძლია მწუხარებით არ აღვნიშნოთ ის მოვლენა, რომ ორმა, ქართველმა და სომხის საზოგადოებამ, არტისტიული საზოგადოების პატარა დარბაზიც ვერ ააფსო.

8 საათისათვის გამოცხადებული დასაწყისი, ქართული სცენის ჩვეულებისამებრ, ცხრამდე ვაგრძელდა. პირველათ წარმოდგენილ იქნა ქართულ ენაზე, ერთი მოქმედება „ტარტიუფიდან“. ამის შემდეგ სომხურათ პირველი მოქმედება „დაქცეული ოჯახისა“, ხოლო შემდეგ ისევ ქართულად ერთი მოქმედება „ხანუმიდან“. ჩვენი აზრით ეს ნაწილი გაქიანურებული იყო და პირველმა ორმა მოქმედებამ მოსაწყენა ჩაიარა. საზოგადოება მხოლოდ „ხანუმიდან“ მოაცოცხლა იუბილიარი სამივე განყოფილებაში დაკვირვებით ასრულებდა თავისს როლს.

შუალამის 12 სათზე დაიწყო მილოცვები.

ნატალია გაბუნია-ცაგარლისა და სომეხთა დრამატურგი სუნდუკიანცის თანახმებით შემოიყვანეს სცენაზე იუბილიარი, რასაც დამსწრე საზოგადოება მხურვალე ტანით მიეგება.

საიუბილეო კომიტეტის თავმჯდომარემ, ბ-ნმა მღებროვმა, პირველმა წაიკითხა ქართულათ მილოცვის აღრესი და უნდა მოგახსენოთ, თუ ასეთი კითხვა სოფლის სკოლის მეორე განყოფილებაში ყოფილიყო, მასწავლებლისაგან ეგრე წოდებულ „ადვოკატს“ მიიღებდა.

მღებროვის შემდეგ მიესალმა ბნი სუნდუკი-ანცი (სომხურათ); ამას მოჰყვა ქართული დრამატიული საზოგადოების წარმომადგენელი, ქართულს სომხური დრამატიული საზოგადოების დებუტაცია. ამის შემდეგ ქართლ-კახეთის თავად-აზნაურთა საკრებულოს სახელით მიულოცა ბ-ნმა ქართველი-შვილმა.

ქართველ არტისტების სახელით მიულოცა ვა-სო აბაშიძემ, რომელმაც თავისი ადრესი ამ სიტყვებით დაათავა: „იცოცხლე გედეონ ჯან, მრავალ-ჟამიერო“.

აბაშიძის შემდეგ მიულოცეს სომეხ მსახიობთა წარმომადგენლებმა, სახალხო სახლის ქართულმა წრემ და სომხურმა სექციამ, ეჩმიადინის აკადემიამ, სომეხთა სემინარიის (სადაც მსახიობი მასწავლებლობს) სამხრუველომ, იმავ სემინარიის მასწავლებელმა. შემდეგ მიართვეს სურათი იმავ სემინარიის მოსწავლეებმა.

ქ.-შ. წ.-კ. გამაერცვლებელ საზოგადოების წარმომადგენელი, როგორც განაცხადეს ვერ დაე-სწო ამ დღესასწაულს მისაგან დამოუკიდებელ მი-ზეზთა გამო და აღუთქვეს, რომ როცა განთავი-სუვლდება, მაშინ მიულოცავს.

მიულოცეს აგრეთვე ქართულ ფილარმონიუ-ლი საზოგადოებისა, სომხურ „ლუისისა“, „ახალი დრამისა“ ჟურნ. „ნაკადულისა“, გაზეთ „ორიზონისა“, „მშაქისა“, „თეატრისა და ცხოვრების“, „ტარაზის“ რედაქტორებმა.

ბ-ნმა ჩიმიშკიანმა წაუკითხა ქართული ლექსი და რადგან ეს ერთად-ერთი ლექსია ამ დღესასწაუ-ლისა, ამასთან მეტათ საყურადღებ ლექსიც, მოგ-ვყავს ის სრულათ და უცვლელათ:

„ძველ ქალაქელსა განჯის უბნელსა,
ქართულ და სომხის თიატრის არტისტსა,
ჩემ ძველ ამხანაგ იაგორას ძმას,
დეკანოზის შვილ გედეონ მირალიანსა,
ესე დაწერილი და ეს დავთარი მიერთოს ფეშქაშათ.
ჩვენს თფილისიდან მოქალაქისაგან,
თქვენ ძველ მეზობელ ხარფუზის უბნის,
ხარფუზელ ძმის და მეგობრისაგან,
შემდგენი სომხურ კალენდრების,
მაკარ ჩიმიშკიანისაგან.

სულით და გულით გილოცამ შენს იუბილეს მოამაგვე ქართულ-სომხურ თიატრისა, სახელოვანი მშუენიერ შენს თამაშობასა, ჩემგვარ ფარგნები ყავს ყოველთვისა, განძი ჟანგია თვალს აბრმავებს, კაცის სახელია რომ უკვდავია, როგორც შენი წარმამობილი ტიპები, დარჩება მოუშლელათ ჩვენს გულშია.

დღეიშემდეკ აწარმე შენი ქნარი და მუხა, ძალ-ღონე იმატე უკეთ თამაშობისა, წარმოდგინე სცენები ყარობ-ლატაებისა, რომ ამოწყდეს ჩვენგნით სიბოროტესა. ჩემი გულიდან ამონახეთქი ეს წერილი, მიიღეთ ფეშქაშათ და ეს დავთარიცა, ამაში შენი სურათი დამიბეჭდია, რომ შენი ამაგი დარჩეს ყველას გულშია. ღმერთო შენ შინახე ჩვენი თიატრი, გარედან შემოსულ შეითანებისაგან, და წამებულ დაჩანგრულ ხალხსა არასოდეს ნუ მოგვაშორებ სიყვარულ ძმობას თქვენც კი შეიღებო ჰაიოს ქართლოსის, დღევანდელი დღე შეინახეთ სახსოვრათა, ქართულ-სომეხთა ძვირფას ერთობა, ჩვენ გონებაში ჩანეგრდეს საუკუნოთა. რათ როგორც დღევანდელ დღის გმირი, კავშირი ყოფილა ქართულ-სომხურ თიატრისა, ამისათვისაც ჩვენც აქ დამწრენნი, გავიძახოთ ერთათ „ვაშა და კეცე“ მირალიან-გე-დუონოვისა.

მ. ჩიმიშკიანი.

შემდგომად ამისა წაკითხულ იქნა დებეშები, როგორც სხვა და სხვა პროვინციული დაწესებუ-ლებათაგან, აგრეთვე კერძო პირთაგანაც. ამას მო-ჰყვა ზაზანდარი, თვით იუბილიარის სიტყვა და ნა-შუალამევის 1 1/2 საათზე საზოგადოება დაიშალა.

— კი.

დ ე კ ე შ ე ბ ი.

სამტრედას. აგერ თითქმის ერთი წელია, რაც ადგილობრივი საზოგადოება სულითა და გულით ელოდება ი. ჯაშის და „იაქის“ საქმის განაჩენის გამოტანას. მაგრამ ჯერაც ვერ ეღირსა. ამჟროცე-სის შემდეგ დაიწყო „ტარანოვსკიას“ გასამართლე-ბა და მგონი ის ადრეც დასრულდეს. მუდამ დღე იაქეს ახალი საბუთები მოაქვს და ჯაშსაც ასე. ნე-ტა როდემდის?

ქიდანვე. 30 მაის, დიდი და გაძლიერებული ჩხრეკა იყო დაბა სამტრედიაში. გაჩხრიკეს მხოლოდ სამი საათითაჟო მალაზია. წაიღეს ბევრი არა ლე-გალური წამლები. დააპატიმრეს რამდენიმე რეცეპ-ტი. უმადური არავინ დარჩენილა გარდა მალაზიის პატრონებისა და ზოგიერთ ქალბატონებისა, რომ-ლებსაც, პუდრი და სხვა ნელსაცხებლები გაუძვირ-დათ.

მისტრიკული

(გლქითაოვის)

დიდი ხანია სტიკირისა
 ლილინი აღარ მსმენია
 იმედის ხმაზე, საამოდ,
 არავის მოუღებენია.
 რა გამახარებს სხვა მეტი?
 რაც არის—მოსაწყენია
 სულის შემხუთავ, გულისა
 მომწამვლეღ—ამატენია.
 ჰო, ისევ უიმედობა,
 ისევ შევ-ბნელი დღენია,
 ისევ კენესა და გონება
 ქირი, ვარამი, სენია,
 ისევ ლუკუმი, ბნელეთი,
 ჯოჯოხეთური გენია.
 მზე წყვილიაღშია შთანთქმული
 სინათლის შუქის მფენია,
 ფრთა გაუშლია შევ-ძალას
 გამხრწნელი სუნი სდენია,
 შური, ლალატი, სიყალბე,
 მეფობა მათ დარჩენია,
 გულში გესობა ეკალი,
 სულსა ვერ მოუსვენია,
 შფოთავ და ვერას აკეთებ.
 ტანჯვა ვერ მოგიტმენია,

რაღაა ნეტა სიკოცხლე,
 ადამიანო, შენია?
 რათ სტიკირის ნეტა ბუღბუღლი,
 კრემლი რათ მოსდის ცხელია?
 ნუთუ დაუქენა მას ვარდი,
 ალი ედება მწველია.
 რაღას გაჰყვირის, ყორანი,
 ბინძური, ლეშის მკვლევია,
 რატომ დასჩხავის სოფელსა?
 სჩანს წყურვილს დ'უძღვევია
 მსხვერპლ'ა დაექებს უშიშრად
 ხევ-ხუვი დაურბევია.
 ებ! შენ რას გიგავს ამა დროს
 გლეხო, ცხოვების ბქენია,
 რა შემთხვევია უბედურს,
 რას უცდი, რა დაგრჩენია,
 ესე დიდება ყოველი
 ტანჯულს თუ გაგიჩენია
 შენივე შექმნილ ცხოვრებას
 მოსთხოვე განაჩენია

გამოიღვიძე ნუ გძინავს
 შეხე, რა რიგ ჰყვეს გუგული,
 ალბათ ყანაში გიწოდებს,
 ნუ წაგჩხვება ძმავ გული,
 გაიორკეცე იმედი
 კვლავ დასტრიალდი—ბედ-კრული,
 თოხი და ბარი იმარჯვე
 და გულით დაკავე ული
 გზა გაუკაფე სიმართლეს
 ოფლითა დასველებული.

ნაღარა.

დ ე პ ე შ ე ბ ი.

(გ-ს საბენტო)

(უმაჯთუღების კამო დაგვიანებუდი.)

ნიზოლითი. კირილეს და ვანოს შორის შავმა
 კატამ გაირბინა. ვანომ კირილეს მექრთამეობა უჩი-
 ვლა, სადაც ჯერ იყო, მაგრამ კოვზი ნაცარში ჩაუ-
 გდეს. კირილემ გაიმარჯვა. ასეთ არა სასიამოვნო
 მოვლენას ვერ გაუძლო მესამე მედგარმა წვევმა
 ლავრენტიმ და თითქმის ორი თვე ლოგინად ჩა-
 ვარდა.

აქიდანვე. აღვილობრივ სკოლის ამგებ ვეკი-
 ლებთა შორის მარტო ცხვრის ქამამ არ იკმარა.
 ხუთ ხუთ თუმნობით გამოასარჩენს შეეცადენ. ამას
 მოყვა სმოტრიტელ ძიძიგურს და ვეკილ კონსტან-
 ტინეს შორის დიდი უთანხმოება. ვეკილმა კონსტან-
 ტინემ აღმოაჩინა 50 მანეთიანი ყალბი ვექსილი.
 გამოძიებამ აგრეთვე გამოახტუნა მუდამ კანცელა-
 რიის კარებზე მყოფი და დახელოვნებული აბლა-
 კატი ექვთიმე.

იქიდანვე. ყველა ორ კლასიანი ყმაწვილები

მასწავლებლობენ და თუმცა ნიგოთში სკოლები გამრავლდნენ მაგრამ ადგილობრივ მასწავლებლებს მაინც ვერ იტყვის. ამის გამო ადგილის შოვნაში დიდი მოცილეობაა, გამარჯვებულია ვინც მაქავერიანის სასარგებლოდ მეტს იტყვის, ხოლო დამარცხებული კი საზოგადოება ასეთი მასწავლებლებით.

იქიდანვე. აქაური გლეხები, საყანევებზე ბაყის შემციკრების გამო ერთმანეთს ეცილებიან. მუშტებს ჯარდა საქმე დანახედაც მიდგა. ჯერჯერობით მხოლოდ ირ. ფირცხალაიშვილი დაკლეს.

იქიდანვე. ადგილობრივი ერთობის დროინდელი ამხანაგები ჯაშუშებს ტკომავებიან, რომ მათი რისხვა თავიდან აიცილონ. ამბობენ: ამით ჩვენ სატუსაღოს ავცდებით და თუ ერთობა მობრუნდა მაშინ ხომა და ხომალა.

(ნაღონით).

არა! აროდეს! შენ ტყვილს არ გეტყვი!
იმ წამს შემთხვევით არ დამიგმიხარ,
ასჯერ ავსწონე, რაც უნდა მეტყვა
და მკაცრი მსჯავრი მას მერმე გითხარ!
დიახ, ვიფიქრე, ისე ღრმათ ტურფავ;
ვით შენ გეტრფოდი, ვით შენ მიყვარდი,
ღრმა სიყვარულით ღრმათვე გაგაკცხე
და ჩაგიწვეთე გულს შხამი, დარდი.
დე, სხვებ-სდევდენ ბრბოს, ვით მონები!
არ მოვაგონებ მათ ნაიწიყ ღმერთებს!
შენ-კი უმწიკულოვ, უმანკო სულო,
გახრწნილთა გუნდი ვერ შეგიერთებს...
ვერ დავანებებ შენს თავს ვერავის,
ვერ გაგიმეტებ აგრე ადვილათ,
ვერ მივაკარებ უღირსთ, ღვთაებავ,
შენს გულს მძგერს წრფელათ და სიამ-ტკბილათ.
შენ საქირო ხარ... არა ბილწ ვნებით
დასაამებლათ სიმდიდრე გიძღნა
სულის შენ ზეცამ და წმიდა გრძნობა
ბუნებამ უხვათ გულში ჩაგიწნა, —
არა, შენ გელის ტანჯული მოძმე,
შენს ბრძოლას უცდის აზრი დიადი!
შენ უნდა დასვა ტახტს სიყვარული,
უნდა გვანახო ცით განთიადი!

ვ. მალაქიაშვილი.

დეტეშეში.

(ჩიკლიკიკოს სააგენტო)

თელავა. დიდი ხანია, მას შემდეგ, რაც სასულიერო მასწავლებლის ტემლაკიანმა მასწავლებელმა მიულოცა აღდგომა და გაემგზავრა ველისციხეში სასჯელის მოსახდელათ.

იქიდანვე. ქალთა პროგიმნაზიის მასწავლებელ ქალებმა საადგომოთ ფათალოს გვირგვინი მიართვეს

ინსპექტორ ცისკაროვს, რომელმაც უყურადღებოთ დასტოვა გოლოვინსკაიას ინცინდენტი.

იქიდანვე. მომავალ პროგიმნაზიას მიხაკო თათუზოვი თავის სახლებში ათავსებს.

იქიდანვე. ქალთა პროგიმნაზიის მასწავლებელ ქალებმა თხოვნით მიმართეს სამხედრო მინისტრს, რათა ადგილობრივი ჯარი ისევე თელავში დასტოვონ: უკანასკნელ შემთხვევაში აფიცრები მაინც.

იქიდანვე. ამ მოკლე ხანში დანიშნულია კურდღელაურის და კავთის მღვდლის არჩევა. ამის გამო ვასომ და არჩილამ კანდიდატ მღვდლებისაგან აუარებელი თხოვნები მიიღეს. თხოვნებს იღებენ რომ გორც სახლში. ეგრეთვე ქუჩებში და საქალაქო ბაღში. ჰპირდებიან რომ, თუმც ბატონ-ყმობა გადავარდა, მაგრამ უკანვე დააბრუნებენ და ყმათ გაუხდებიან, ოღონდ კურდღელაურის მრევლი დაუმტკიცონ. თხოვნებში იხსენიებენ რომ არჩილას და ვასოს იქით გზა აღარსად აქთ, რადგან კნ. ნიკომ დიდძალ თხოვნების გამო, მაზანდა ძლიერ აუწიათ.

შ ა რ ა დ ა

აღბად ნახავით: ქუჩებში
დადიან ღარაზმულები,
ერთფერნი, ერთი ზომისა,
თავი აქვთ დაპარსულები,
ტანზე აცვიათ ფარაჯა,
ან ბლუზა გახანგულები,
მხრებზე დაუკრავთ ნაქერი
ზიზღებით დახაზულები,
ხელში უქირავთ სასროლი,
ზედ რკინა წამოცმულები,
მათ შენახვაზე იხარჯვის
ალურაცხელი ფულები.
(ინტენდანტებსაც ბევრი აქვთ
იქიდან მოპარულები!)

აი ამ ხალხის სახელი
არს პირველ მოსაძებნელი,
და აქ უმტყუნოს გონებამ
ვინ იყოს ეგზომ მზებნელი?
მაშ ეხლა ისევ მეორე
სიტყვისა გემართებს ძიება...
აქაც დიდი ხნის ქოქმანი
არავის ეპატიება,

წყალი ჩამოდის ზეციდან,
(თუ ძლიერ არ ეცემა)
ქაობს ქმნის, ჰაერს გვიწამლავს,
შვილად ყავს ცხელებ-ციება...
ვარჩევდი თავი იმისთვის
განგებას რომ არ მიება,
მიტომაც წინა მარცვალის
გერჩიოსთ გამოტეება.

და იმ დარაზმულ პირველსა

მოაბით ბოლო ამისა,
 გამოვა სახელ-წოდების
 სარედაქტორო შხაშისა,
 სულთამბუთავი სოფელელთა
 (მეტადრე ბოლო ჟამისა)
 საფასურია გვამების
 ტერორით შენაქამისა,
 (არა უმცირეს თითოზე;
 ათასის ორი სამისა!)

კოლო.

დ ე კ ე უ მ ბ ი

დიდი ჯიხაში. ბამკითხველს ორასამდე
 წვერი ყავს. ისინი დაყოფილია ხარისხებათ: დამფუ-
 ძნებელი, საპატიო, უბრალო, დამხმარე, დამსწრე,
 არა დამსწრე, მოარზიყე და სხ. მათი დახმარება გა-
 მოიხატება იმაში, რომ ხუთ წელიწადში შეიძლება
 ერთხელ გადაიხ. დონ საწვერო ფული

იქიდანვე. გამოითქვა ახრი ძიბლიოთეკის გა-
 დაკეთების შესახებ, მაგრამ, რადგან გამოირკვა, რომ
 ის ახლაც სალაშქრო და საპაემანო დაწესებულება
 ყოფილა, გადაწყდა დარჩეს უცვლელათ.

იქიდანვე. დაიკარგა სამედიტატორო სასამართ-
 ლო ქსენონის ყოფილ კომიტეტისა და ბნ კიკო-
 ლა-ბიქს შორის. მნახველს პრემიით მიეცემა ერთი
 ეკვემპლიარი. ბ. ტ. ართემილიძის უკანასკნელი
 თხზულებისა. „კარა“

ყ ე ა ე ი ლ ე ბ ს

აბიბინდი, ტურფა მდელივ,
 მოიკმაზე ია-ვარდით!
 გაიფუქნეთ, ყვავილებო,
 ვაიხარდეთ და გაჯარდით!

დღეს რომ ძვირობთ: ბაღებ შინდერებს
 არ ამშვენებთ ადრინდულათ,
 თითქოს რაღაც ჯაღო ქარმა
 დაგქროლათ და გასწყლით სრულათ ..

ვიცი, ვიცი... ზღვის ნიანგთა
 ველს მოედო დიდი ჯოგი
 და იმისგან ყვავილებიც
 აღარ იქნა დანაზოგი..

მაგრამ ისევ მოიკაზმე
 ია-ვარდით, მინდორ-ველო!
 და მნათობო, შენც სხივები
 ზედ დაქარგე, სანატრელო!

მაშინ... მაშინ მეც გამოვალ
 ყვავილების მოსკრეფათ;
 შევკრავ კონას: უკუში ვარდს
 ჩავრთავ თაიგულის მეფათ,
 იქით-აქეთ ჩავამწყრივებ:

იას, სუმბულს, ნარგიზს, სოსანს...

და ამ ტურფა საჩუქარსა
 მიეთავაზებ შევების მგოსანს.

რომ მან გრძნობით ააქლეროს
 ჩაღანა და ჩანგი ტბილი
 და დასძახოს გაშლილ მდელს
 საგმირთ-გმირო მოძახილი.

ჩვენც იმ ხმებზე მზათ ვიქნებით,
 და ერთმანეთს მივსცემთ ხელსა,
 გულშიგან ცეცხლ აღვზნებულნი
 მოვედებით ტურფა ველსა;

სიყვარულის წმინდა დრომას
 მზის სხივებზე ავაღვლებთ,
 და ველს, მორთულს ია ვარდით,
 ლურჯ ზღვასავით ავაღვლებთ.

ზღვის ნიანგნი ავ განზრახვით
 თუ მოედვენ კიდე მდელს,
 „შესდექით“-თქო შეუძახებთ,
 საქმეს ვიზამთ სასახელოს:

არ დაუთმობთ ია ვარდებს
 ძალად სტუმრებს, მოსულთ მტრებათ,
 ავქუსლებით, გადვიქცევით
 ცეცხლის წვიმის ნიაღვრებათ. .

და ვაი მათ, ვინაც იმ დროს
 წინ დაგვხვდება ღობე-ზღუდეთ!
 ერთის ძალით მივაწვებით,
 გავამტყვრებთ გახვდით მრუდეთ.

მაშ, ამჟვანდი, ტურფა მდელივ,
 მოიკაზმე ია-ვარდით!
 გაიხარეთ, ყვავილებო
 გაიხარდეთ და გაჯარდით!..

ნ. ზომლეთელი.

დ ე კ ე უ მ ბ ი

(ჯოჯოხეთელის სააგენტო)

საჯემახო. „აბაშის შემნახველ გამსესხებული
 ამხანაგობის“ წლიურ აღაპს მოყვრების უმცირესო-
 ბა დაესწრო, რადგან ქირისუფლებს სხეების დაბა-
 ტიყება მეტი სედეების მიზეზით გავიწყებია. დაეს-
 წრენ 4 ხუცესი, ორი მამასახლისი, ადგილობრივი
 სტრატეგები და 30-მდე მოწოდებული მეგობარ-ნა-
 ცნობები. გადასაბურავი შემოვიდა 500 ქანქარი.
 ნეტარ ხსენებულს დარჩენია 4125 ქანქარი გასეს-
 ხებული. ზოგიერთ „კუიან“ მევალებს თავისი ქო-
 ნება გარეშე პირებისათვის დაუმტკიცებიათ, რომ
 ფული მიცვალებულის მემკვიდრეებმა ვერ აიღონ
 დღევანდელ არსებულ კანონის ძალით.

იქიდანვე. — ვინც საჯემახოში მახლობელ სა-
 ზოგადობიდან შემჩნეულ პირებს „შეუმჩნევლად“
 ჩამოიყვანს ან შორულ ქალაქებში არა სიიშვლო
 პირებს „შორიდგანვე“ დაიქორავს, იმისთვის ამზა-
 დებენ თურმე ახალ სისხლის ჯვარს, ცისარტყელას
 ლენტით.

დეპუტები სონიდან.

ხონი ჩინოსანმა იოსელიანმა თავის მახვილით გამოასალმა წუთ-სოფელი ერთი ცხენი მეეცლისა, ამბობენ მკვლელობა რომანიულ ნიადაგზე მოხდაო.

იქიდანვე. ამ დღეებში გაიმართა პროგინანზიის სასარგებლო საცეკვაო სავანშმო საღამო. გაიყიდა ორმოცი შემწვარი გოჭი და სამოცდა ათი ჩაფი ღვინო. შემოსავალზე შემდეგ.

იქიდანვე. ახალგაზრდა ლექტორი ილია ბახუაძე აპირებს იუმორისტული აღმანახის, რიქას“ გამოცემას.

იქიდანვე მაღალი წრის ინტელიგენციამ გადაწყვიტა, რომ ეგნატე ნინოშვილის ძეგლის სასარგებლოთ გამართოს ას ორი წარმოდგენა და თორმეტი საცეკვაო საღამო.

ორ წყად შუა!

(საში სურათი შეგვარებულის ცხოვრებიდან) სურათი მეორე.

(სცენა წარმოებს სოფ. კ—ში, ერთ აზნაურის სახლში. მარჯვნივ სასტუმრო ოთახია, მარცხნივ ს სადილო, სადაც იმყოფებიან ქვრივი კეკელა და იმის ქალი კატუშა. კეკელო ჩულქსა ქსოვს, კატო-კი, გაშტერებული კედლებს მისხურებია)

კეკელა. (ჩულქს გვერდზე გადასდებს) შვილო, კატო! ნეტაი ვიცოდე მთელი დღე რაზედ ფიქრობ, რომ ეგრე გაშტერებული შეჭყურებ კედლებს?

კატო. (გამოირკვევა) არაფერს, დედილო. ისრე სურათებს ვათვლიერებ.

კეკელა (აღერსით) მოდი აქ ჩემთან გენაცვალოს დედაი, უნდა გითხრა რამე (კატო ადგება და დედის გვერდით ჩამოჯდება).

კატო. აბა, რას მეტყვი კარგს?

კეკელა. შვილო! არ ვიცი ღმერთმანი, თუ რას ჩადიხარ, ამოტენა მთხოველი მოგდის და ყველას უარს ეუბნები. ნეტავი რას მაგულე, რომ მაგოტენა ქალი თავზე მაწვეხარ. ეგეც რომ არ იყოს, გიორგი ჩხუბით მიკლებს: ჩქარა გაათხოვე, ცოლი უნდა შევირთოვო.

კატო. მე რას ვუწვი გიორგის ცოლის შერთვას? თუ უნდა ოცი მოიყვანოს, მე-კი ჯერ არ ვთხოვდები, ხომ გაიგეთ.

კეკელა. როდემდის, შვილო, როდემდის! აგერ თურამეტი წლისა გახლი

კატო. იმ დრომდის, მინამ მომეწონება ვინმე, მანამ-კი ესრე უნდა ვიყო.

კეკელა. (წყრომით) მე ვიცი, რაც ეშმაკობა გაქვს გულში და ვინც მოგწონს. ათასჯერ მითქვამს, ტყუილათ ნუ ფიქრობ იმაზე. რომ მოკვდე იმ გლეხის ქუეს არ მიგათხოვებ.

კატო (გაჯავრებით) შენ ეგრეთი ლაპარაკი ნუ იცი დედა, არავინა გკითხამს, წავყვები თუ არა! თუ მოვინდომე ვერც დამიშლი, გაიგე?

კეკელა მინამ ნურა ქამოსრა იმ გლეხის კი კომ, რომ აზნაურ ს—ს ქალი იმან ვერ შეირთოს. აქაო და ფერშალი ვარო, ორი კაკარი მაქვსო, თავის თავსაც ბრწყინვალე წოდებაში სთვლის. ერთი რაღაც რუსული მტვრევა უსწავლია და აღარ იცის რა ქნას (აჯავრებს) Какая! душка, я тебя люблю. მე ვიცი რაღაც ლუბლუა, კეტით დავამტვრევ თავ-პირს იმ პრაქის შვილსა იმას.

კატო. დედა ჩემო, შენ აღამიანის დამცირება ნუ იცი, აქაო და აზნაური ვარო, დიდი რამე გგონია შენი თავი! ვერ გაიგე, რომ ახლა გლეხები გვჯობიან?

კეკელა. (ქოქოლას აყრის) მე-ხი-კი დავყარე, რომ გლეხების წუკიანი სისხლი ჩვენს წმინდა სისხლს სჯობდეს.

კატო. (იციანის) ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა... წმინდა სისხლი! ბრწყინვალე წოდება! (იციანის) ხა, ხა, ხა, ხა—სხვა აღარაფერი იცი?

კეკელა. (გაჯავრებით) მე შენთვის რამდენჯერ დამიშლია, ეგ უხეირო კისკისი ნუ იცი მე-თქი! თორემ შავ მიწაში გაგაციებ, შე...

კატო. სასაცილოს ლაპარაკობ და ვიციანი.

კეკელა. რას ხედავ სასაცილოს? მაშ შენი სოლომანი და ღვდლიანცა, რომ ყმაწვილია, სულ ერთია, არა?

კატო. რათ იქნება ერთი, ის სოლომანია, ის-კი სხვა არის.

კეკელა. მე მაგას როდი გეკითხები. რომელ-მა გინდა, რომ შეგირთოს?

კატო. მრც ერთმა. მე არა ვთხოვდები

კეკელა. უი ჩემს თვალებს. (ხელებს აქნევს) არ ვაფთხოვდებიო. მაშ იმას ვალაპარაკებ გლეხის დედაკაცებს, რომ ჩვენ ბატონიანთ ქალი სახლში დაუშეყვდათო, არა?

კატო. (ტირის) შენთან ლაპარაკი არა ღირს, რას ჩამაკვიდი (დაიწყებს ტირილს და მეორე ოთახში გადის).

კეკელა. (მარტო) ღმერთმა დასწყევლოს ახლანდელი დრო. ქვეყანა გადაირია, მა რა ჯანდაბაა. ასე ვასინჯეთ, გლეხის ბუშებიც-კი დაურიდებლათ ჩვენს ქალებს თხოულობენ. (ამოიოხრებს) ეჰ, სადა ხარ ჩვენო დროვ? (წუწუნით) როდესაც ყველა ჩვენ შეგვეტრებდა პირში, ეჰ!.. (კატო შემოდის გიტარით ხელში).

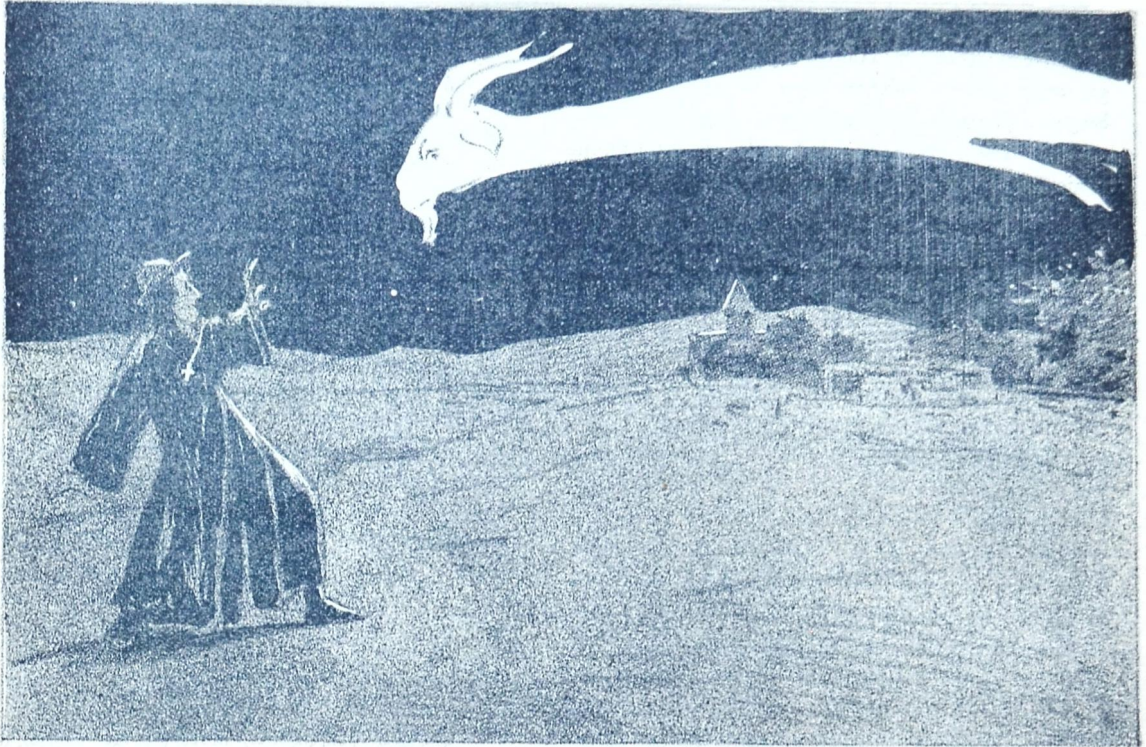
კატო. დედა, „ჩიტბიულა“ მოდის და ის ყმაწვილი მოჰყავს.

კეკელა. (შეწუხებული წამოხტება) უი დამიდგეს თვალები, რაღა ვქნა, უცხო სტუმარი მოდის, — მე-კი ძველი ლეჩაქი მხურამს. წადი შვილო, ხალაში მიეგებე.

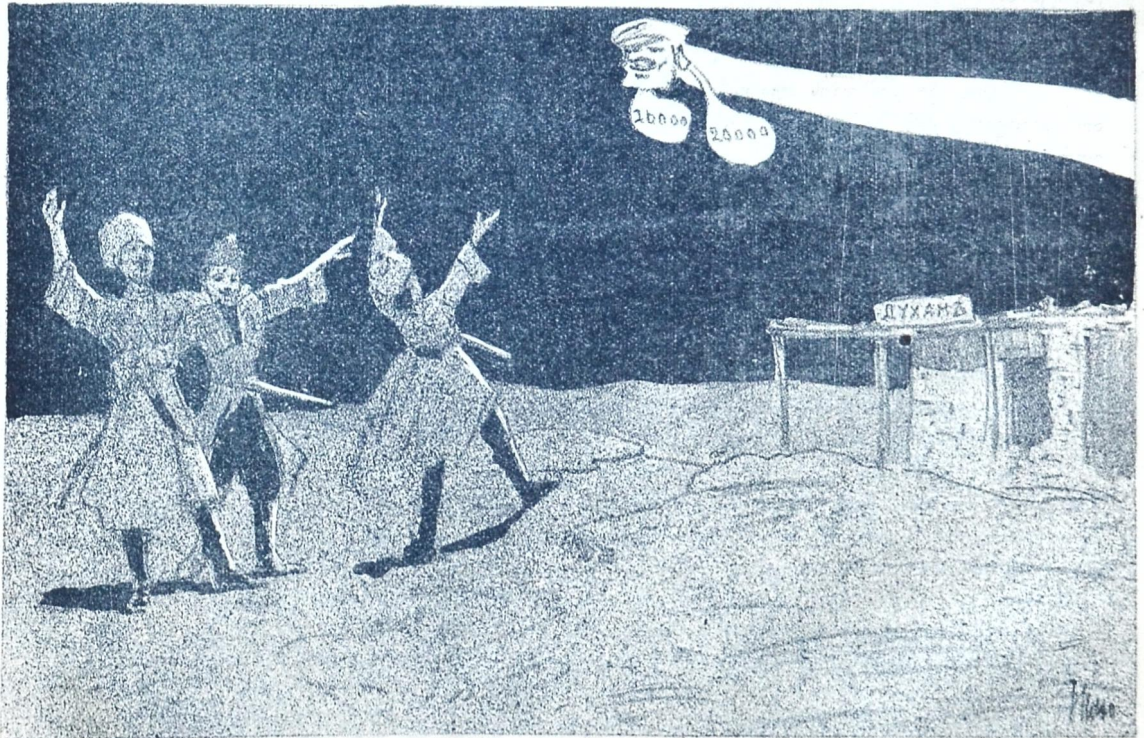
კატო. შენ თვითონ წადი, მე ჯერ ვერ გამოვალ.

კეკელა. ჩაიციე შვილო და ისე გამოდი (გადის).

ვის როგორ ეჩვენება კომეტა.

მღვდელს ი. ლმერთო ზემო! ეს ნამდილ თხის თავსა ჰგავს. შენ ალაღინე, გეუფეო, ჩვენი ღაცე მული სარწმუნოება!

თავადი. რაკნა, ნეტა ეს კულიანი ვარსკლავია, თუ ხოდოკი? აი, ლმერთო შენ ვამაყიდე ეგ მამულები!

კატო. (მარტო) Какой онъ душка! გუშინ გავიარეთ ერთათ მარტო. ისეთ სიტყვებს მეუბნებოდა! . (ჩუმათ) წარმოიდგინეთ, სიყვარულზედაც კი მელაპარაკა. (ჩაფიქრდება). Я съ удовольствіемъ вышла-бы за него. (უტბათ შუბლს შეიქმუნის). წერე სოლომანი! რა პასუხს მივცემ? როგორღა შევხედავ თვალეში! არა, არა, მე ვერ ვუღალატებ სოლომანს. (გიტარას მოიმარჯვებს, დაუკრავს და თანაც მღერის):

Одно мнѣ въ жизни утѣшеніе
Мечтать мой милый о тебѣ,
И въ самой грустное наслажденіе
Я нахожу въ одной въ тебѣ и т. п.

(ამ დროს კარები გაიღება და შემოდის კეკელა მხიარული სახით).

კეკელა. შეილო, აქ რასა ზიხარ მარტოკა, რატომ არ გამოხვალ და სტუმრებს არ გაამხიარულებ? შენი გიტარის ხმა რომ გაიგეს, ძალიან მოეწონათ. რისა გრცხვენია, ხომ იცნობ იმ ყმაწვილს, პა? თითონ მითხრა, თქვენი ქალი გავიცანო. წამოდი გენაცვალოს დედაი, მოდი ერთი სინათლეზე განახო, როგორ გიხდება ახალი კაბაი. ვის არ მოეწონება ჩემი ქალი, ენაცვალოს ამას დედა! ერთი გამოდი შეილო, სტუმრებთან გამოდი!

კატო. რას გელაპარაკებოდენ დედა?

კეკელა. (მხიარულათ) არაფერს შეილო, (ჰკოცნის).

კატო. (წყრომით) თუ არ მეტყვი, არ გამოვალ.

კეკელა. უი დამიდგეს თვალეში, როგორ თუ არ გამოხვალ, შენი გულსთვის მოსულან და როგორ არ გამოხვალ!

კატო. მაშ მითხარი.

კეკელა. შეილო! გეტყვი-კი, მარა უარი არ მითხრა.

კატო თქვი, თქვი, არ გეტყვი.

კეკელა. ეგ ყმაწვილი კაცი შეილო სტუდენტი ყოფილა, მდიღარი და ნასწავლი, მალე ექიმობა უნდა მიიღოს (კატო გააწყვეტინებს).

კატო. თქვი რათ მოსულან? რაში მეკითხება ეგენი, მე თვითონაც ვიცი.

კეკელა. ხომ იცი შეილო, შენ ძალიან მოსწონებიხარ და ახლა ჩვენი მღვდელი წამოუყვანია ჩემთან ზოსილაპარაკებლათ. მეც რასაკვირველია უარი არ უთხარი და ახლა შენთანაც უნდა მოლაპარაკება.

კატო. მე არა მსურს ლაპარაკი და არცა ვთხოვდები, თუ გავთხოვდები სოლომანს ვერ ვუღალატებ.

კეკელა. (წყენით) რას მიქვია ღალატი! ფერ-შალი და ღოხტური ერთია?

კატო. ერთი არ არის, მაგრამ მე ის მიყვარს და არა ეგა, გესმის?

კეკელა. ეგეც შეგიყვარდება, შეილო.

კატო. როდის?

კეკელა. (სიცილით) როცა დრო იქნება, როცა გაიცნობ.

კატო (გაჯავრებით) ოხ, დედაჩემო, შენთან ლაპარაკი არა ღირს, თავი გამანებე.

კეკელა. (დაუყვავებს) არა, გენაცვალოს დედაი, გეხუმრებოდი. ეხლა კი მე გავალ და შენც მალე გამოდი. ჩაი ხომ მხათ არის?

კატო. მალე იქნება შენ წადი, სირცხვილია, რას იტყვიან.

კეკელა. აი მივდივარ. (უნდა გავიდეს. მარა ამ დროს კარები გაიღება და „ჩიტბულა“ მღვდელი გამოჩნდება).

მღვდელი. (ხუმრობით) თავი რას დავვანებე ადამიანო, მოგძულდით? (შეამჩნევს კატოს) ოხ, კატოს ვახლავარ (მივა და ხელს ართმევს). აქ მარტოკა რას უმღერი, აზირ იქით გამოხვიდე შე კარგო ქალო.

კატო. ეხლავე, მამო ონისე, ეხლავე. ჩაის ვამზადებდი.

მღვდელი, თქვენი ცხელი წყალი რათ გვინდა, აზირ „ნუნ-უა“ მოიტანოთ (კეკელას მიუბრუნდება) შენ ეი, ტუნწო ქვრივო!

კეკელა. (სიცილით) იმასაც მოგართმევთ, დაიცაი, გიორგი მოვიდეს.

კატო. ბარემ აქ დავლიოთ ჩაი (დედასკენ) გამოიწვიე ის სტუმარი.

მღვდელი. მე თვითონ დაუძახებ, მარა იქით-კი სჯობია, უფრო თბილა.

კატო. თქვენი ნებაა, მაშ ემსაჩი გამოვალ და ჩაისაც მოგართმევთ.

მღვდელი. გოგო კატო, ის რალაც გაჯის სატყებელი გაქვს, წედან რომ უკრავდი, ისიც გამოიტა (კეკელასკენ) წავიჯეთ ჩვენ.

კატო. მამო ონისე, ამ სტოლის გატანა მიშველეთ.

მღვდელი. აი შენ მამა... დამსაქმე კიდევ, ჰჰ! როგორ გიხარია, რომ შენი ნიშნობაა ხვალა?

კატო. (მორცხვით) სრულებითაც არა.

მღვდელი. მაგაზე მერე ვილაპარაკოთ, იქნება შენ თვითონ გვეხვეწებოდე, წავიდეთ (იღებენ სტოლს და მიაქვთ. კეკელა უკან მისდევს. ცოტა ხნის უკან კატო შემოდის გაფითრებული).

კატო. (მარტო) ღმერთო ჩემო! ნუთუ მართალია? არა, არ დავიჯერებ, სოლომანი მატყუარა არ არის. მე ის არ მიღალატებს, ტყუილი თქვა, ვითომ უყვარდეს ქალების მოტყუება. (ჩაფიქრდება). არა, ეგ ტყუილს არ იტყოდა, თუ მართალი არ არის, ხომ არ იცის, რომ მე მიყვარს. (ოხვრით) ეჰ! გავალ, ყოველიფერს გავიგებ დანამდვილებით. (მხიარულათ) დეე მივცემ მაგას პირობას, დავინიშნები კიდევ, ეგ სოლომანს სჯობია, ОНЪ ДУШКА და თუ მაინცა და მაინც სოლომანი მოვიდა მაშინ ხელს ავიღებ. (დგება და მიიის) ორ წყალ შუა ვარ, ორ წყალ შუა. (გადის).

(ფარდა)

(დასასრულ იქნება)

მათრახის ფოსტა.

ოზურგეთი. ზოტელს. თქვენი ლექსი:

„უძღვნი გურულეებს.“

გურული კაცი ძმავ მიყვარს,
მისი მასტური ენაცა,
ბაბაცა მისი შემქნელი,
მშობლ-გამზრდელი ნენაცა.
მათ მოკლე ჩაქურ სამოსელ
ცქვიტ სიარული ფრენაცა
მოსწრებით სიტყვის თქმულება
საუცხ სიმღერით ლხენაცა.“

ჩვენ ძლიერ მოგვეწონა. ჯერ ერთი იმიტომ, რომ
მოკლეა, შერშე კიდევ იმიტომ, რომ გურულეები გვე-
რებათ. ჩვენც გვეყვარს, მაგრამ ასეთ ლექსს მაინც
ვერ დავწერთ.

გულდაუთი. გულდაუთელ ეშმაკს. თქვენც ძლიერ
გვერებათ ჩაგრული ხალხი. ჩინებული საქმეა!

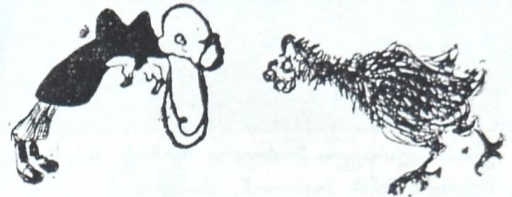
„ჩაგრული გირჩევ სხნისა იმედით
დიქრთა მორევში არა შეტაობა;
და ამით შენსა ჩაგრულ არსებას
წყლულზედა წყლული არ დაუმატო.“

სამწუხარად ამ ტაქებიდან ვერაფერ ვერ გაიგებს, თუ
ჩისთვის აფრთხილებთ თქვენ ჩაგრულებს ფიქრთა მო-

რევისკან და ამისთვის ისუფებუდი ვართ შეორე ტაქებდ
მოვეყვანთ:

„დიქრთა მორევის ურგი ტალღები
შორს შორს შეგითრევს, შეგასრიალებს,
სულს დაგიწყლულებს, გულითაც დაგცემს
და გონებასაც დაგიზიანებს.“

ეს რომ მართალი იყოს, მაშინ თქვენ უველაზე
უფრო მეტი მოთქმე უნდა ჯოთილიყავით, მაგრამ რა-
დგან ეს ასე არ არის, იმიტომაც სწერთ ასეთ ლექსებს.
ხონი. ამხანაგ ეშმაკს. გახფოთ არიყე კამოკვი-
გზავნთ. დიდათ დაგვავლებთ.

იყიდება „შრომის“ სტამბაში

და ბერეთვე კავკასიანებთან მსურველთ:
1909 წლის „ალმანახები“ 7 ნომერი
და „მათრახი და სალამური“ 29 ნომერი
ერთად შეკრული 2—50 კ.

ფელიწადი 1910 წლისათვის მ. მ. რ. მ.

მ ი ი ღ ე ბ ა ხ ე ლ ი ს მ ო წ ე რ ა

უთველ-კვირეული იუმორისტული ჟურნალზე

უთველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

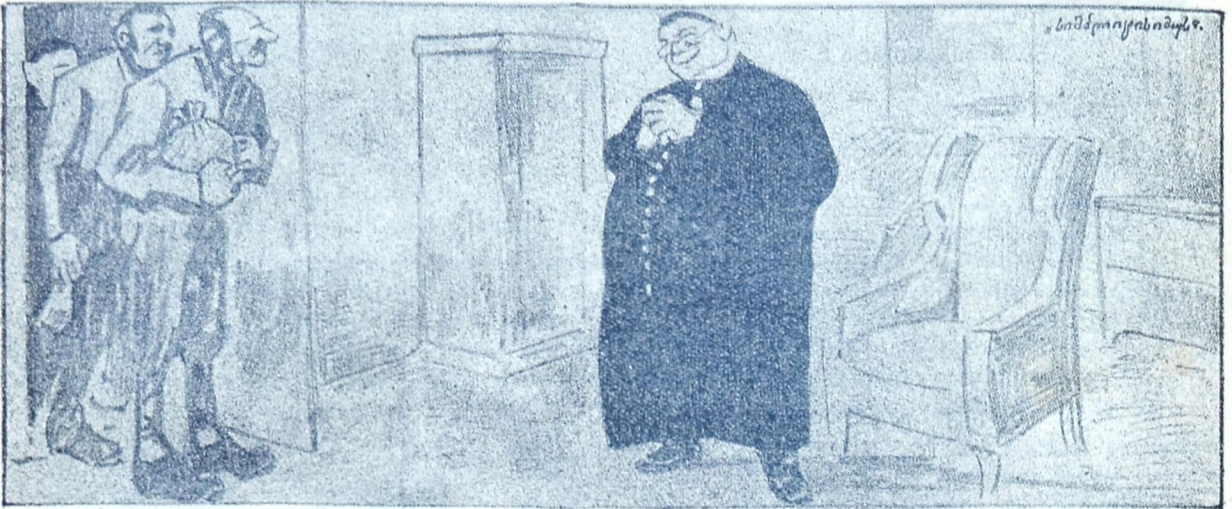
ეცემ თაყდან გამოიწერს ჟურნალს და მთელი წლის ფასს შემოიტანს, ავეის-
ტოს პირველ რიყხებმ ჟურნალთან ერთათ

კრეიიათ გაეგჯავნება

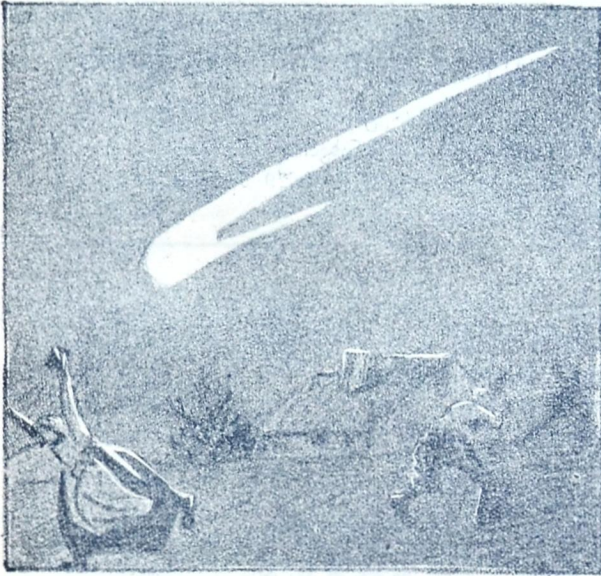
ახალი კრეიბული

ჟურნალი წლიურათ ღირს 5 მ. თვიურათ 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.
ფულის გამოსაგზავნი ადრესა: Тифлисъ, Типографія Т-ва „Шрома“,
Василию Карамановичу Болквადзе.

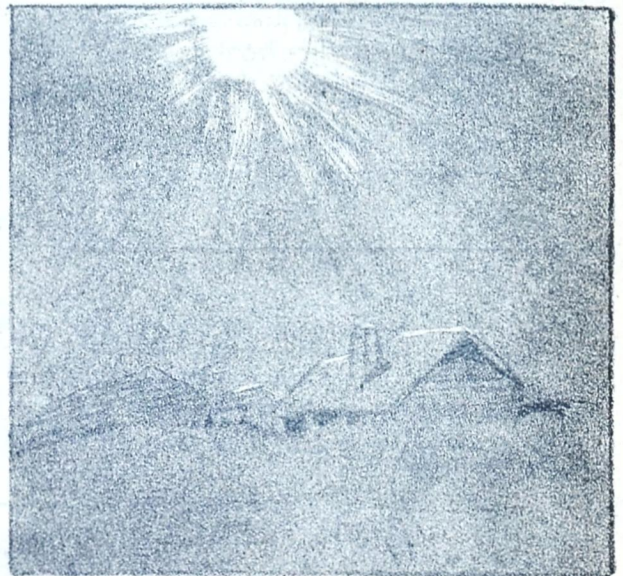
კეთილი მოქალაქე

ერთი ბევარიელი მოძღვარი ურჩევს თავის საყვარელ სამწყსოს: ქვეყნის დაღუპვამდე ფულები მას, სულიერ მამას მიიბარონ. აბარებენ.

კულიანი ვარსკლავის გამოჩენამ დიდი შიში გამოიწვია!

მეგრამ დახეთ სასწაულის, გათენდა, მზე ისევ ელყარებს; კომეტა გაპქრა..

გაპქრა აგრეთვე მოძღვარიც, გაპქრენ... ფულებიც!